

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ПОЛИТИЧКИХ НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Одлуком Изборног већа Факултета политичких наука, Универзитета у Београду, на седници одржаној 14. 07. 2011 године одређена је комисија за писање извештаја за реизбор ванредног, односно избор редовног професора за научну област *Теорија и методологија социјалног рада - дисциплине: Теорија социјалног рада, Етика социјалног рада и Социјални рад са породицом*, у следећем саставу: Проф. др Ив Растимир Недељковић, Проф. др Мира Лакићевић и Проф. др Драгослав Кочовић. Конкурс је објављен у Публикацији о запошљавању националне службе за запошљавање "Послови", бр. 430 од 14. 09. 2011, и на њега се у законском року као једини кандидат пријавио др Милан Петричковић, ванредни професор из исте научне области и наставник на истим научним дисциплинама на Факултету политичких наука у Београду. На основу прегледа конкурсне документације и личних сазнања о научно-педагошком раду кандидата, комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Сажета професионална биографија др Милана Петричковића

Др Милан Петричковић рођен је 2. 10. 1963. године у Рибници код Краљева. После завршетка "13. Београдске гимназије", 1990. године окончава основне студије на Факултету политичких наука у Београду – Смер за социјални рад и социјалну политику. На ФПН-а наставља последипломске студије, смер Теорија и методологија социјалног рада, да би априла 1992. године био изабран у звање асистента приправника на предмету Теорија социјалног рада. Након одбране магистарске тезе насловљене као "Социјални рад у здравственим обичајима српског народа", 1995. године у превременом року биран је у звање асистента на истом предмету. Јануара 2000.

године на Факултету политичких наука у Београду одбранио је и своју докторску дисертацију под насловом "Начела социјалног рада у предању српског народа" под менторством проф. др Ива Растимира Недељковића и коменторства академика Проф. др Драгослава Антонијевића, након чега је 2001. године изабран у звање доцента, а потом 2006. године у звање ванредног професора.

Поред његовог научно-истраживачког и педагошког рада на факултету треба поменути и остале активности које су од непосредног значаја, тј. најдиректније задиру у проблематику незаобилазну за развој мултидисциплинарно засноване Теорије социјалног рада. У питању су студије теологије на Богословском факултету Српске православне цркве као и учешће у истраживачким пројектима и њима саобразним писаним радовима усмереним ка традиционалним културним вредностима и обичајним нормама народног живота, на основу чега је 1991. године на предлог академика Реље В. Катића биран за најмлађег члана срадника "Научног друштва за историју здравствене културе Србије". У овом контексту треба поменути и његово бављење новинарством где је у својству уредника и заменика главног и одговорног уредника (у више листова) објавио већи број аналитичких текстова који се у форми популаризације науке принципијелно баве акутним социјалним, моралним, вредносним, културним и политичким проблемима садашњице, који су од изузетног значаја за свестрано сагледавање комплексне друштвене феноменологије у коју најдиректније у свом домену улази професионални социјални рад.

Осим матичног факултета политичких наука у Београду Милан Петричковић је периодично у форми блок предавања од 2003. ангажован на предмету Теорија социјалног рада на Филозофском факултету у Бања Луци. Од 2004. године ову дисциплину предаје на Студијама политикологије, Смеру за социјални рад и социјалну политику некадашњег Правног факултета у Подгорици, из којих се 2006. године издвојио Факултет политичких наука. Такође, од 2004. године Петричковић је ангажован и на Филозофском факултету приштинског универзитета у Косовској Митровици – одељење за социјални рад и социјалну политику, где поред наставних активности на дисциплинама: теорији социјалног рада, социјалном раду са породицом, етици социјалног рада и социјалног рада са маргиналним групама врши дужност и шефа одсека за социјални рад и социјалну политику. У кратком временском периоду током 2006. године био је у

својству предавача на предмету Теорија социјалног рада ангажован и на Филозофском факултету Универзитета у Нишу

Тренутно предаје на Факултету политичких наука у Београду сет дисциплина из сфере теорије и методологије социјалног рада: *Теорију социјалног рада и Етику социјалног рада* на основним студијама, *Социјални рад са породицом* на мастер студијама као и *Теорије социјалног рада* на докторским студијама. Такође је ангажован и на Факултету политичких наука у Подгорици, Смеру за социјални рад и социјалну политику на предмету *Теорија социјалног рада*.

Педагошко-образовне активности – рад са студентима

Од када је 1992. године биран за асистента приправника на Факултету политичких наука у Београду, Смеру за социјални рад и социјалну политику, Милан Петричковић до данас активно учествује у остваривању задатака образовног и васпитног карактера у стручном раду са студентима. У питању је организовање и извођење најразличитијих дидактичких модуса наставе кроз предавања и вежбе, одржавање консултација и испита, као и менторство при изради завршних писаних радова, како на основним студијама, тако и специјалистичким, мастер и докторским студијама. Такође, сама природа његовог научног интересовања (област теорије и методологије социјалног рада, које представљају епистемолошку бит ове хуманистичке делатности и професије) чини га честим чланом у великом броју комисија за оцењивање усмених одговора и писаних радова на свим образовним нивоима од основних до докторских студија.

1. Библиографија одабраних стручних радова из области Теорије и методологије социјалног рада и остале селективно издвојене научно-стручне активности пре избора у звање ванредног професора:

1.1 Уџбеници и монографије:

- Теорија социјалног рада, (Епистемолошки корени науке социјалног рада), уџбеник, изд. Социјална мисао, Београд, 2006. обим 301. стр. ISBN 86-82463-39-3.

1.2 Чланци у научним часописима и зборницима:

- Међусобна условљеност здравствених обичаја и социјалног рада – прилог етно-антрополошком приступу теорији и пракси социјалног рада, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 1995. год. бр. 7-8. стр. 80-82.

- Социјални рад у средњовековној Србији – посебна улога Саве Немањића, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 1996. год. бр. 11-12. стр. 158-175.

- Скривено благо у народном предању из околине Краљева, Расковник, часопис за књижевност и културу, година XXII, бр. 83-84. Народна билбблиотека "Вук Караџић", Београд, 1996, стр. 32-36.

- Доброчино дело и социјални рад у библијској причи о милостивом самарјанину, Факултет политичких наука Универзитета у Београду, Зборник радова Социјални рад и социјална политика бр. 2. Београд, 1996, стр. 311-324.

- Спрега народног и научног искуства на примеру основних полазишта теорије и праксе социјалног рада, Зборник радова Социјални рад и социјална политика, Факултет политичких наука Универзитета у Београду, Београд, 1996. бр. 3. стр. 319-330.

- **Противуречије епигоног заснивања теорије и праксе социјалног рада**, Зборник радова Социјални рад и социјална политика, бр. 4. ФПН, Београд, 1998. стр. 177-184.

- **Природа интердисциплинарног заснивања теорије и праксе социјалног рада**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 1998. бр. 19. стр. 113-128.

- **Проблем стигматизације у социјалном раду**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 1999. год. бр. 21-22, стр. 155-170.

- **Православно-хришћански катихизис – азбучник деонтолошких парадигми социјалног рада**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 1999. год. бр. 23-24. стр. 143-164.

- **Конфучијево велико учење као извориште филозофије социјалног рада**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, год. 2000. бр. 25-26. стр. 127-146.

- **Смисао потомства у науку српског народног предања**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, год. 2001. бр. 30-31. стр. 127-142.

- **Етика Леонарда да Винчија – једна одредница истинског социјалног рада и људске хуманизације**, Зборник радова Социјални рад и социјална политика, Факултет политичких наука, Београд, год. 2002. бр. 5. стр. 247-265.

- **Етичка дилема (не)слободе у социјалном раду**, Зборник радова Социјални рад и социјална политика, Факултет политичких наука, Београд, год. 2004. бр. 6. стр. 233-246.

- **Нужност теоријско-филозофског утемељења етике социјалног рада наспрам еристике бесплодних деонтолошких садржаја**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, год. 2006. бр. 49 стр. 145-159.

1.3 Рад у оквиру пројеката

- Руководилац пројекта **Реформа образовања социјалних радника у складу са болоњском декларацијом**, Филозофски факултет Приштинског универзитета у Косовској Митровици, 2005-2006. година.
- Руководилац пројекта **Утицај наставних иновација на теорију и праксу социјалног рада**, Филозофски факултет Приштинског универзитета у Косовској Митровици, 2006. година.

1.4 Учешће на научним скуповима

- **"Зимска школа" – Интернационални педагошки семинар**, Филозофски факултет, Бања Лука-Теслић, јануар, 2003. Тема: **Развијање и изградња новог curriculuma на принципима кредитног система.**
- **"Јесења школа" - Интернационални педагошки семинар**, Филозофски факултет, Бања Лука-Клашнице, октобар 2003. Тема: **Улога појединих предмета у школовању социјалних радника.**
- **Интернационални скуп компаративног сагледавања социјалног рада у Норвешкој и Србији**, излагана тема. **Историјске одлике социјалног рада у Србији**, Београд, октобар 2001.
- **Седми национални геронтолошки конгрес (са међународним излагањем)**, Врњачка Бања, 9-12 мај, 2006. година.

1.5 Радови саопштени на скуповима од међународног и националног значаја штампани у изводима

- **Култна везаност старих људи за кућни праг и огњиште**, у: Седми национални геронтолошки конгрес - са међународним учешћем, књига резимеа. **"Демографија и стари"**, Београд, часопис "Геронтологија", 2006, стр. 88. [COBISS.SR-ID [514462039](#)]
- **Стари људи као предајне споне цивилизацијско-родног битка**, у: Седми национални геронтолошки конгрес - са међународним учешћем,

књига резимеа. "Демографија и стари", Београд, часопис "Геронтологија", 2006, стр. 88. [COBISS.SR-ID [514462295](#)]

1.6 Стручни прикази књига

- **Социјална политика, аутор др Драгослав Кочовић**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, год. 2000. бр. 25-26. стр. 175-177.

- **Стратегеме – умеће живљења и преживљавања кинеског народа из 36. миленијума, аутор Харо Фон Зенгер**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, бр. 30-31. Београд, 2001. стр. 183-186.

1.7 Јавна предавања

- **Теоријско-методолошки принципи социјалног рада у предању српског народа**, Факултет политичких наука, Београд, мај 2001.

- **Међуусловљеност кризе традиционалних вредности и социјалне проблематике**, Сремски Карловци, Скупштина општине, јун, 2002.

- **Екстремни изрази друштвене конфликтности, тема у оквиру предавања Глобални тероризам – борба против тероризма**, Дом културе Студентски град, Београд, 11 јун. 2003. год.

- **Криза морала и социјални проблеми младих**, Нови Сад, Дом војске, септембар, 2003. год.

- **Проблем отуђености као потврда социјалне дехуманизације**, Свечана сала скупштине општине, Сремска Митровица, април, 2003. год.

- **Лажна супротстављеност глобализма и популизма**, Народна библиотека Србије, Београд, 9. јун, 2004. год.

1.8 Учешће у јавним промоцијама књига

- Промоција књига **Развој социјалне политике Југославије и Социјална политика**, аутора **Др Драгослава Кочовића**, Суботица, 16. јун, 2000.
- Промоција књиге под насловом: **Стратегеме**, аутора **Харо Фон Зенгера**, Дом војске, Београд, 2001.
- Промоција књиге **Криза новина** аутора **Милорада Вујашанина**, Културни центар, Београд, 2004.
- Промоција књиге **Независна форма**, аутора **Милорада Вујашанина**, Културни центар, Београд, јун, 2005.

2. Научно-истраживачке активности остварене после избора у звање ванредног професора

2.1 Научне монографије (Група R 10):

- **Етика: Епистемолошки замци филозофије морала** (Едиција Посебна издања, књ. 9). Београд: Социјална мисао, 2011. 359 стр. ISBN 978-86-82463-51-1. [COBISS.SR-ID [185116428](#)]

R 13 5 бодова

2.2 Објављени чланци у научним часописима и у тематским зборницима радова (Група R 20)

- **Стари људи као предајне споне цивилизацијско-родног битка**, у: **Квалитет живота у старости – изазови 21. века**, Зборник стручних саопштења и постера, (Посебно издање часописа Геронтологија). Београд, Геронтолошко друштво Србије, 2006. стр. 132-134. [COBISS.SR-ID [513818455](#)]

R 21 4 бода

- Култна везаност старих људи за кућни праг и огњиште, у: Квалитет живота у старости – изазови 21. века, Зборник стручних саопштења и постера, (Посебно издање часописа Геронтологија). Београд, Геронтолошко друштво Србије, 2006. стр. 135-139. [COBISS.SR-ID [513819223](#)]

R 21 4 бода

- Морална супротстављеност (не)људских речи: (цивилизацијско-предајано искуство о моралу речи). У: Зборник радова објављених на Научном скупу у Београду, 2009. године, Први међународни научни скуп: Научно разумевање језика религије, Београд: Препород, 2011. стр. 89-106. [COBISS.SR-ID [514460247](#)]

R 21 4 бода

Прегледни чланак, у: Криза новина, аутора Милорада Вујашанина, Народни музеј Краљево, Замак културе - Културни центар Врњачка бања, Краљево, 2009, стр. 102-104. [COBISS. SR-ID 167930636], репринт из 2007. год. ISBN 978-86-85179-14-3. [COBISS.SR-ID [139154700](#)].

R 23 2 бода

- Међурелигијско споразумевање у коренима етике (Inter-religious understanding in the roots ethics); у: ПЛЕНКОВИЋ, Марио, (ур.). Друштво и технологија, Загреб, Хрватско комуниколошко друштво – ХКД, 2011.

R 21 4 бода

2.3 Уређивачки научни рад (Група R 30)

Уређивачки рад у научном часопису Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд; уредништво у периоду 2007-2011 год. и даље.

R 34 (2 бода x 4 године) 8 бодова

2.4 Објављени научни радови у водећем часопису националног значаја (Група R 60)

- Морално учење софисте Протагоре о прометејском васпитавању у врлинама – полазна парадигма аксиологије социјалног рада, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2006. бр. 2=50. стр. 63-85. [COBISS.SR-ID [31979791](#)]

R 61 2 бода

- Снобизам савременог социјалног рада, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2007. год. 14. бр. 1=53. стр. 67-85. [COBISS.SR-ID [31982095](#)]

R 61 2 бода

- Сазнајна разборитост као утук људске порочности и стваралачких недела, Повеља, часопис за књижевност уметност и културу, Народна библиотека Стефан Првовенчани, Краљево, 1/2007, година XXXVII, стр. 168-173. [COBISS.SR-ID [513751127](#)]

- R 61 2 бода

- Епистемолошка површност савремене науке социјалног рада, Годишњак ФПН-а, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, Београд 2007. бр. 1. стр. 386-399. [COBISS.SR-ID [512526679](#)]

R 61 2 бода

- Филозофија иморализма Фридриха Ничеа – пут надрастања етике самилости у социјалном раду, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2007. год. 14. бр. 3=55. стр. 81-105. [COBISS.SR-ID [145861644](#)]

R 61 2 бода

- Социјална политика Србије као жртва немоћне владе и моћних невладиних организација, Српска слободарска мисао, часопис за филозофију, друштвене науке и политичку критику, година IX, бр. 1, Београд, 2008. 77-88.

- **Буквар етичких појмова – футуристичко питање савремене науке социјалног рада**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2008. бр. год. 15. 2=58. стр. 61-84. [COBISS.SR-ID [150938380](#)]

R 61 2 бода

- **Васпитне непознанице социјалног рада лишеног педагогије**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2008. год. 15. бр. 3=59. стр. 79-99. [COBISS.SR-ID [154379020](#)]

R 61 2 бода

- **Паремиолошки аспекти сиромаштва у социјалном раду**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2008. год. 15. бр. 4=60. стр. 41-61.. [COBISS.SR-ID [156836364](#)]

R 61 2 бода

- **Старозаветна "Књига о Јову" – "нова" етика социјалног рада са депресивним особама**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2009. год. 16. бр. 2=62. стр. 25-51. [COBISS.SR-ID [169854988](#)]

R 61 2 бода

- **Телеолошки аспекти пансофије социјалног рада у школи**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2009. год. 16. бр. 3=63. стр. 9-27. [COBISS.SR-ID [513279575](#)]

R 61 2 бода

- **Слобода људског самопреображавања – негација милосрђа у социјалном раду**, Годишњак ФПН-а, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, Београд 2009. бр. 3. стр. 631-645. [COBISS.SR-ID [513704535](#)]

R 61 2 бода

- Наука социјалног рада у апсурду ван-аксиолошког вредновања, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2009. год. 16. бр. 4=64. стр. 9-30. [COBISS.SR-ID [513441623](#)]

R 61 2 бода

Бивствујућа аскеза социјалног рада у учењу Ериха Фрома, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2010. год. 17. бр. 1=65. стр. 18-38. [COBISS.SR-ID [513688151](#)]

R 61 2 бода

- Етичка каузалност синдрома професионалног изгарања и слободне воље у социјалном раду, Годишњак ФПН-а, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, Београд 2010. год. 4. бр. 4. стр. 395-413. [COBISS.SR-ID [514090839](#)]

R 61 2 бода

- Превентивне апорије алкохолизма у социјалном раду, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2010. год. 17. бр. 2=67. стр. 11-31. [COBISS.SR-ID [514017623](#)]

R 61 2 бода

- Цивилизацијска злоупотреба помоћи као казне у институционалном социјалном раду, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2010. год. 17. бр. 4=68. стр. 49-64. [COBISS.SR-ID [514312023](#)]

R 61 2 бода

- Сиромаштво у функцији егзистенцијалне отуђености становништва Србије, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2011. год. 18. бр. 1=69. стр. 33-45. [COBISS.SR-ID [514313815](#)]

R 61 2 бода

- **Етичке парадигме социјалног рада у хришћанском учењу патристике и схоластике**, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2011. год. 18. бр. 1=69. стр. 63-79. [COBISS.SR-ID [514314071](#)]

R 61 2 бода

Рецензија књиге проф. др Драгослава Кочовића, под насловом Социјална политика, друго допуњено издање, Београд, Факултет политичких наука, 2007. стр. 237. ISBN 978-86-84031-24-4. [COBISS.SR-ID [139161100](#)]

R 63 1 бод

Рецензија књиге Групни социјални рад, аутора Снежане Филиповић, Борисава Ђукановића, (Библиотека књижевност, језик, култура) изд Књижарница Зорана Стојановића, Нови Сад - Сремски Карловци, 2010. стр. 576. ISBN 978-86-7543-218-0. [COBISS.SR-ID [257116167](#)]

R 63 1 бод

- **Критички приказ књиге Др Снежане Филиповић, проф. Др Борислава Ђукановића, Групни социјални рад**, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци – Нови Сад, 2010. Социологија, часопис за социологију, социјалну психологију и социјалну антропологију, Издање Социолошког удружења Србије и Црне Горе и Института за социолошка истраживања Филозофског факултета у Београду, Vol. LIII, N 3, Београд, 2011. год. 53. бр. 3 стр, 378-379. <http://scindeks.nb.rs/article.aspx?artid=0038-03181103378P>. [COBISS.SR-ID [38577935](#)]

R 63 1 бод

- **Рецензија књиге проф. др Драгослава Кочовића, под насловом Религијска учења: социјалне вредности религијских учења**, Београд, изд Факултет политичких наука, 2010. год. стр. 335, илустр. ISBN 978-86-84031-42-8. [COBISS.SR-ID [173102092](#)]

R 63 1 бод

- Критички приказ књиге проф. др Драгослава Кочовића, **Религијска учења, социјалне вредности религијских учења**, у: Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2010. бр. 66. стр. 204-206. [COBISS.SR-ID42962700]

R 63 1 бод

2.5 Радови саопштени на скуповима од међународног и националног значаја штампани у изводима (Група R 70)

- **Српско народно предање – вековни чувар морала у сеоској породици.**, (Serbian folk tradition-age-long keeper of morality in rural family) у: Традиционално и савремено у раду и животу људи у селу, (резимеи радова), Београд, Завод за проучавање села, Српско удружење за социологију и пољопривреде села, Балканска асоцијација за социологију села и пољопривреде. 2007. стр, 87-88. [COBISS.SR-ID [514461271](#)]

R 72 0,5 бода

- **Српско село у дилеми сопствене културне аутентике и "савремених вредности" транзиције**, у: Село у транзицији, THE VILLAGE IN TRANSITION, (резимеи радова), Београд, Завод за проучавање села, Српско удружење за социологију и пољопривреде села, Балканска асоцијација за социологију села и пољопривреде, 2008. год. стр, 50-52. ISBN: 978-86-87067-02-8, [COBISS.SR-ID 150934796]

R 72 0,5 бода

- **Непомирљивост научне деонтологије и друштвеног заборава српског села**, (IMPLACABILITY OF SCIENTIFIC DEONTOLOGY AND SOCIAL NEGLIGENCE OF SERBIAN VILLAGE) (Резимеи радова) Београд, Завод за проучавање села, Српско удружење за социологију и пољопривреде села, Балканска асоцијација за социологију села и пољопривреде, 2009. год. стр. 20-21.

R 72 0,5 бода

- **Принцип самопомоћи - егзистенцијални стожер преживљавања сеоских заједница** = The principe of self-helping – the exisstential basis of

survival for village communities, у: Самоорганизовање сеоских заједница: резимеи реферата = papers' abstracts. Београд: Завод за проучавање села, 2010, стр. 26-27. [COBISS.SR-ID [514461783](#)]

R 72 0,5 бода

- **Међурелигијско споразумевање у коренима етике у: Society and Technology 2011**, Croatian Communication Association, International Federation of Communication Associations, (IFCA), Lovran, Opatija, Book of abstracts, str. 64. Национална и Свеучилишна књижница Загреб, ISBN: 978-953-62-26-21-4; UDK: 061:681.5-0008 (49713).

R 72 0,5 бода

Социокултурна (не)слобода сеоског становништва Србије на примеру села Вранеша, XVII Међународни научни скуп Власински сусрети, у: Учествовање становништва у обнови и развоју села, резимеи реферата, стр. 12-13. ISBN: 978-86-87067-10-3, . [COBISS.SR-ID 185960972]

R 72 0,5 бода

2.6 Научно-популарни чланци

- **Социјални рад у процепу реформе и епигонства**, Глас центара, Асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2006. год. бр. 11. стр. 36-38.

- **Искушења образовног идентитета професије социјалног рада**, Глас центара, Асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2006. год. бр. 12. стр. 35-37.

- **Владање невладиних организација у области социјалног рада**, Глас центара, асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2007. год. бр. 14. стр. 43-45.

- **Грех (са)знања у социјалном раду**, Глас центара, асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2007. год. бр. 15. стр. 63-66.

- **Експерти социјалног рада у "царевом новом оделу"**, Глас центара, асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2007. год. бр. 16. стр. 47-50.
- **Бесмисао стручне маргинализације у социјалној заштити**, Глас центара, асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2007. бр. 16. стр. 53-56.
- **Вредносни кич и шунд у функцији ниподаштавања професије социјалног рада**, Глас центара, асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2008. год. бр. 19. стр. 8-11.
- **Положај и улога социјалних радника у периоду транзиције**, Глас центара, асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2008. год. бр. 19. стр. 79.
- **Образовно-професионални кошмар социјалних радника**, Глас центара, асоцијација центара за социјални рад, Врњачка Бања, 2008. год. бр. 21. стр. 45-47.

2.7 Активно учешће на научним скуповима, конференцијама са научним излагањем

- Међународни скуп на тему: **Традиционално и савремено у раду и животу људи у селу**, излагање под насловом: **Српско народно предање – вековни чувар морала у сеоској породици**, 13, међународни научни скуп, Власински сусрети, 29. 8. – 1. 9. 2007. год. Изд. Завод за проучавање села, Српско удружење за социологију и пољопривреду села, Балканска асоцијација за социологију села и пољопривреде.
- Међународни скуп: **2 Балканска конференција социјалних радника; (18-22 јун, 2008)**; члан организационог одбора: уводно предавање – **Положај и улога социјалних радника у периоду транзиције"**; Медијатор групног рада, тема – **Социјални радник у транзицији**, стручни консултант у изради студије изводљивости отварања Балканског центра за социјални рад у Србији, град Лесковац.
- Међународни скуп: **Научно разумевање језика религије**, изложена тема: **Морална супротстављеност (не)људских речи**; модератор Социолошке секције, 3. април 2009. год.

- Међународни скуп, Власински сусрети, 2 и 3 септембар 2010, тема скупа **Самоорганизовање сеоских заједница**, презентована тема **Принцип самопомоћи – егзистенцијални стожер преживљавања сеоских заједница**.

- Национални скуп **Самоорганизовање на сеоском подручју**, орг. Завод за проучавање села, Београд, Скупштина Општине Ниш, изложена тема: **Принцип самопомоћи – основни услов опстанка сеоских заједница**, Ниш, 16. децембар 2010.

- Национални скуп **Самоорганизовање становништва на руралном подручју Београда**, Организатор Привредна комора Београда – Задружни савез Београда у сарадњи са Заводом за проучавање села и Удружењем пољопривредних инжењера и техничара Београда, изложена тема: **Принцип самопомоћи основни услов опстанка сеоских заједница**. Београд, Привредна комора Београда, 10. Март. 2011.

- Међународни скуп **Друштво и технологија 2011**, 18. међународни знанствени скуп, 28-30. 6. 2011. Хрватска, Ловран, организатор Хрватско комуникаолошко друштво (Croatian Communication Association, HKD) – Међународна удруга комуниолошких друштава. International Federation of Communication Associations (IFCA), **Међурелигијско споразумевање у коренима етике**.

2.8 Активно учешће на стручним скуповима (полемике, дискусионни прилози)

- **Реформски правци у центрима за социјални рад**, Организатор ФПН Београд и Уједињени грански синдикат "Незавосност" Београд,. Фпн, Београд. октобар 2008. год.

- **Реформе социјалне заштите, изазови.....**, Организатор удружење Уније социјалних радника пчињског и јабланичког округа, Сокобања. 15. мај 2009. год.

- **Увођење кодекса професионалног понашања у области социјалне заштите у Републици Србији**, Републички завод за социјалну заштиту, Геронтолошки центар Бежанија, 4. 05. 2007. год.

- **Резултати досадашње реформе система социјалне заштите**, Врњачка Бања, 29-31 мај. 2007. год.

Реформе система социјалне заштите у Србнји, ФПН, мај 2010. год.

2.9 Промоције књига и научних текстова

- **Промоција књиге Теорија социјалног рада аутора Милана Петричковића**, Дом културе Студентски град, Београд, 25. 04. 2007.

- **Промоција часописа Социјална мисао**, у организацији Републичког завода за социјалну заштиту, дискусија на тему: **Вредности и стручност у области теорије и методологије социјалног рада**, 9. 7. 2008.

- **Промоција књиге проф. др Драгослава Кочовића под насловом Социјалне вредности религијских учења**, Градска библиотека, Краљево 23.3. 2010.

- **Стручна расправа** у организацији Републичког завода за социјалну заштиту, дискусија на тему **Синдром изгарања**, 24. октобар, 2010.

- **Промоција часописа Социјална мисао**, у својству госта уредника, бр. 64. тема: **вредности**, Републички завод за социјалну заштиту, Београд, 24. фебруар, 2010.

- **Промоција књиге Групни социјални рад, Снежана Филиповић, Борисав Ђукановић**, Сајам књига, Београд, 27. октобар, 2010.

2.10 Јавно одржана предавања

- **Морално усвршавање човека као егзистенцијална задатост**, Адвентистички теолошки факултет у Београду. 25. 04. 2007. год.

- **Вера као пут надрастања вредносног отуђења**, предавање одржано на Адвентистичком теолошком факултету у Београду. 28. новембар 2008.

- **Криза стваралаштва**, предавање одржано поводом прославе 100 година Гимназије у Краљеву, 25. септембар 2009. год.
- **Актуелна реформска питања теорије и праксе социјалног рада**, Центар за социјални рад Нови Сад, 20. септембар, 2010. год.
- **Васпитна криза традиционалне српске породице**, Библиотека Стефан Првовенчани, Краљево, 28. септембар 2010. год.

2.11 Учешће у пројектима (финансираним од надлежног Министарства)

- **"Цивилно друштво и религија" бр. 179008;**
- **"Политички идентитет Србије у регионалном и глобалном контексту" бр. 179076;**

2.12 Менторства при изради доктората, магистратура, мастер, специјалистичких и дипломских радова (секундарно ауторство)

Професор Петричковић је био ментор врло успешно одбрањеног магистарског рада на Факултету политичких наука у Београду, ментор је и докторске дисертације која је у току израде на овом факултету; био је такође коментор при изради магистарског рада на Факултету политичких наука у Подгорици, као и члан комисија за одбрану магистарских радова. У својству ментора учествовао је у изради и одбрани осам специјалистичких радова, док је у два специјалистичка рада био коментор и члан комисије за њихову одбрану. На Факултету политичких наука у Београду као и Филозофском факултету у Косовскј митровици био је ментор и члан комисија за одбрану више од 40 дипломских радова. Такође је ментор и више мастер радова од којих два окончана чекају на јавну одбрану.

2.13 Предавачке активности на другим универзитетима

Посебно треба напоменути његово богато педагошко искуство стицано (након избора у звање ванредног професора) у оквиру више научних дисциплина (*Теорија социјалног рада, Етика социјалног рада, Социјални рад са породицом, Социјални рад са маргиналним групама*) поред матичног Факултета политичких наука у Београду изграђивано и на другим факултетима који се баве високим образовањем социјалних радника. Вишегодишње ангажовање професора Петричковића на Факултету политичких наука у Подгорици, Филозофском факултету приштинског универзитета у Косовској Митровици, Филозофском факултету у Бања Луци, Филозофском факултету у Нишу, у области студија социјалног рада и социјалне политике, свакако је потврдило његову присутност у различитим културним, социјалним и научним срединама као прихваћеног и афирмисаног предавача и педагога. О свему томе сведоче и резултати вредновања његовог наставничког рада од стране студената које исходи највишим оценама.

2.14 За приказ и анализу научних радова професора Милана Петричковића који представљају значајан основ у разматрању његове кандидатуре за избор у звање редовног професора овдје издвајамо:

А) Монографија под насловом – Етика: Епистемолошки замци филозофије морала, Социјална мисао, Београд, 2011. год. обим 359. стр. ISBN 978-86-82463-51-1.

Као продукт вишегодишњег истраживачког искуства овом књигом се по први пут у нашој науци избиљно актуализује нужност фундаирања етике социјалног рада, саздане на епистемолошком разматрању и постулирању елементарних питања моралне проблематике, којом се, као есенцијалним садржајем свакодневних стручних активности баве социјални радници и остали, њима професионално сродни хумани посленици. Ова књига обима 359. страна подељена на 11 поглавља, који са Кодексом професионалне етике социјалних радника Републике Србије, предговором и коришћеном литературом чини хомогену целину, има за циљ да мисаоно разобличи, и на основу сазнајних чињеница филозофске

дисциплине етике, нихилистички потре, "савремени тренд" теорије и праксе социјалног рада у нас, опхрван, и вредносно, екстремно деградиран, лаицизмом и бесплодним импровизацијама у третману крајње сложеног и противуречјима бременитог феномена морала.

Овде представљени истраживачки садржај, има за циљ да превазиђе, лажно противуречије између филозофије морала, са једне стране, и теорије и праксе социјалног рада (које се нужно баве моралним питањима) са друге стране, што се чини кроз јасно браћену тезу - да стручно суочавање социјалних радника са најразличитијим моралним појавама и процесима, нужно мора да буде засновано на етици-филозофској дисциплини о моралу. Јер, у супротном, лишени елементарне етичке писмености, социјални радници, као и многи теоретичари, што сведочи наша пракса, се налазе у страху од непознатих филозофских разборитости, што их гони да као метафизичке спекулације одбацују сваку етичку утемељеност, поготву ону дубљу и садржајнију, препуштајући се крајње симплификованим, стерилним и вулгарним, наводним тумачењем вишедимензионалне категорије морала.

Ова књига, антиципативно у нашој науци социјалног рада сазнајно отвора, јасно разрађује и прецизира, тј., елементарно термилошки-садржајно појашњава, и у систематизовано-класификованом облику, предочава и упознаје јавно мњење у овој хуманистичкој области, са основним питањима човекове моралности, са којима се свакодневно сусрећу социјални радници. Тим пре, јер ни једна од тих етичких категорија није достојно теоријско-методолошки обрађена у социјалном раду, што све ово време, неуспешно покушавају да надоместе етички кодекси, као и неспретне, крајње упрошћене импровизације - без икакве логичке анализе - препричаваних примера из западне праксе, па чак, и доследна одбацивања било какве етике и "филозофирања" у области социјалног рада.

Одатле, долази до изражаја и остварење методолошке задатости ове књиге да кроз ослањање на богата непосредна и посредна изворишта етике социјалног рада, проверене филозофско-моралне поставке, лоцира у саме темеље науке социјалног рада, кроз истицање спреге и истородности ове древне делатности и њеног моралног кода, као синергичких сегмената, опште појмљене људске праксе у њеном тоталитету родно-хуманог самопревазилажења. Јаснијим језиком исказано, ова публикација нуди науци социјалног рада, посебно методикама – обрађен и класификован етички садржај, који у себи једини целовито филозофско искуство о стожерним моралним

појмовима, попут добра и зла, моралне слободе, слободне воље и избора, моралног карактера, моралних намера, одлука и избора, моралног делања, импутације, моралне кривице и санкције, стида, кајања и праштања, свести и савести, моралних норми, закона, дужности, врлина и порока, људских права, деонтологије, професионалног кодекса и сл.

Тај етички садржај је посебно важан услов за будући развој научне аутономије и стручног дигнитета професије социјалног рада, чије методике још нису дорасле логичко-зрелом нивоу озбиљно заснованих методологија, што је, у односу према сродним хуманистичким наукама, (посебно социологији, психологији и медицини) и чини инфериорном, пошто (у одсуству својих властитих метода), од свог настанка до данас, позајмљује њихове матичне методске обрасце. У том контексту, пионирски подухват ове врсте, утемељен на филозофској етици, настоји да у научном смислу профилише основна епистемолошка начела етике социјалног рада и њима саобразну филозофску парадигму и вредности. Само на основу тога, би етика социјалног рада могла, пре ће бити морала, да сазнајна искуства филозофије морала, феноменолошко мисаоним пресликавањем преточи у методичку примењивост праксе социјалног рада, кроз будуће квалитативно развијање властите теоријске основе, појмовно категоријалног апарата и њему саобразних, аутентично-изворних принципа, вредности, метода и методологије.

УЗРОЦИ И ПОСЛЕДИЦЕ ОДСУСТВА ФИЛОЗОФСКИ ЗАСНОВАНЕ

ЕТИКЕ У "САВРЕМЕНОЈ НАУЦИ" СОЦИЈАЛНОГ РАДА је наслов првог поглавља у оквиру ког се отвара више елементарних питања попут опште термиолошке неодређености *морала* и *етике* у теорији и пракси социјалног рада, затим питање појмовно-категоријалних погрешака и упрошћавања квази етичких приступа у социјалном раду, као и важна дилема о узроцима етичке површности и лаицизирања у "савременој" науци социјалног рада, с чим у вези се непосредно налазе и недоречености о епистемолошким последицама одсуства развијене етике у теорији и методологији социјалног рада.

Друго поглавље насловљено као ПОЛАЗНА ПИТАЊА ПРИ КОНСТИТУИСАЊУ ЕТИКЕ СОЦИЈАЛНОГ РАДА у истраживачки фокус ставља сазнајну нужност разматрања етичких питања у науци социјалног рада, као мисаони услов теоријско-филозофске предиспозиције сврховитог заснивања етике социјалног рада сагледане кроз призму прожетости њеног филозофског доумљивања и практичне

примењивости, што се непосредно рефлектује на саму епистемолошку природу филозофски постулиране етике социјалног рада.

У трећем поглављу разматрају се ТЕОРИЈСКО-САЗНАЈНИ ИЗВОРИ ЕТИКЕ СОЦИЈАЛНОГ РАДА кроз анализу значаја прецизирања и дефинисања теоријско-филозофских извора за конституисање етике социјалног рада. При томе се, у глобалним научним оквирима хуманистике социјалног рада пионирски класификују непосредни извори етике социјалног рада, које аутор профилише поштујући доминантне поделе ове врсте у историји етике на следећи начин:

- а) Замеци моралних идеја у оквиру древних култура*
- б) Античка етика*
- в) Средњовековна етика*
- г) Нововековна етика*
- д) Савремена етика*
- ђ) Источњачка етика*

Он у обзир, узима и посредне изворе етике социјалног рада, и то:

- а) Народна предања*
- б) Религијска учења*
- в) Законске споменике и*
- г) Уметничко стваралаштво.*

Само епистемолошка синтеза ова два извора при фундирању филозофски саздане етике социјалног рада представља ваљану парадигму, закључује професор Петричковић.

По први пут у нас у овом раду се прецизира ПОЈАМ МОРАЛА, ЕТИКЕ И ЕТИКЕ СОЦИЈАЛНОГ РАДА кроз аналитичко-синтетичку потрагу за филозофско-етичком бити морала, појмовно-садржинским основама етике као филозофске дисциплине, сагледане у домену различитих аспеката моралног преображавања човековог битка и требања.

Аутор се у књизи позабавио и ПРЕДМЕТОМ ЕТИКЕ СОЦИЈАЛНОГ РАДА кроз разматрање основних детерминанти њеног предметног одређења, примат дајући моралним аспектима људског преображавања, апсолвирајући их као есенцију истраживачких напора на овом пољу. При том, дубље спознајући методолошку латенцију он у дефинисању основних појмова и категорија распознаје услов сазнавања суштинских обележја предмета истраживања етике социјалног рада.

СВРХЕ И ПРИНЦИПИ МОРАЛНОГ ДЕЛАЊА У СОЦИЈАЛНОМ РАДУ као једно од четири основна питања у историји етичке мисли, закупа пажњу др Петричковића у овом раду, при чему он по први

пут прецизно у науку социјалног рада истраживачки темељи разматрање сврха моралног делања, моралних принципа добра и зла, принципа блаженства (еудајмонизма), принципа задовољства (хедонизма) као и принципа корисности (утилитаризма).

СЛОБОДА - ИЗВОР МОРАЛА У СОЦИЈАЛНОМ РАДУ је још једно кључно питање етике, које аутор кроз тумачење појма моралне слободе сагледава као људску есенцију у социјалном раду, са којом је условљена и слободна воља као примарни услов моралног преображаја. Посебну пажњу посвећује структури слободне воље као етичком путоказу разумевања човекових поступака у социјалном раду кроз анализу њених саставних сегмената: циља делања, одлуке о делању, делатног чина (радње) и последица делања.

МОРАЛНИ КАРАКТЕР У СПРЕЗИ НАЧИНА УСПОСТАВЉАЊА МОРАЛА И СОЦИЈАЛНОГ РАДА је садржај осмог поглавља у књизи, за кога др Милан Петричковић каже да је кључ разумевања људских поступака у социјалном раду. У моралним мотивима он види заметке стручног оптимизма или песимизма у пракси социјалног рада, док у моралним уверењима распознаје узрок међуљудских конфликта. Даље, он потенцира моралне намере, одлуке и избор као сфере саветодавних активности социјалних радника, док моралну импутацију, кривицу и санкцију схвата као беоцуге противуречија у социјалном раду. Од посебног значаја за филозофију морала у социјалном раду је свакако његово истраживање етичких феномена моралног стида, кајања и праштања као стожерних основа човековог преображавања у социјалном раду. У том расчлањавању комплексне и противуречне човекове карактерологије узео је у истраживачки обзир моралну заслугу, као и појам савести, иначе кључни фактор морала у социјалном раду.

ПРАКТИКОВАЊЕ ДЕЛАТНИХ ОБЛИКА МОРАЛА У СОЦИЈАЛНОМ РАДУ аутор лоцира у сферу дијалектичког каузалитета моралних врлина и порока, затим буђење и поспешивање моралних дужности, које се морају узрочно-последично третирали са моралним законима – нормативним оријентирима социјалног рада, чије (не)поштовање исходи досезањем моралних вредности или противстављеношћу моралних норми у социјалном раду.

Десето поглавље потенцира СОЦИЈАЛНИ РАД У ФУНКЦИЈИ ОСТВАРЕЊА ЕТИКЕ ЉУДСКИХ ПРАВА која професор Петричковић поима као морално-есенцијалну задатост човека. При том, он указује на етичку прожетост делатности социјалног рада и људских права, тумачећи универзалну делатност социјалног рада у етичкој вишеслојности људских права.

Затварајући епистемолошки круг моралне филозофије социјалног рада, аутор се у оквиру једанаестог поглавља бави ДЕОНТОЛОГИЈОМ СОЦИЈАЛНОГ РАДА, трудећи се да разлучи деонтолошке основе социјалног рада и етичку сврховитост професионалног кодекса социјалног рада. У том контексту, критички се осврће на деонтолошку еристику НУСУР-овог етичког кодекса у нашој пракси социјалног рада, доводећи је у каузалитет са кодексом професионалне етике Друштва социјалних радника Републике Србије. На крају овог поглавља анализира и пројектује деонтолошку генезу социјалног рада у распону од испразних кодекса до филозофске суштине.

Б) Морално учење софисте Протагоре о прометејском васпитавању у врлинама – полазна парадигма аксиологије социјалног рада, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2006. бр. 50. стр. 63-85.

Овај (у нашој теорији социјалног рада пионирски) текст у филозофском учењу софисте Протагоре Абдерског несумњиво препознаје чврсту спрегу узајамне прожетости и истородне природе његових моралних постулата и науке социјалног рада. Антрополошки утемељене моралне парадигме овог мудраца, посебан квалитет добијају у (још увек бременитој недореченостима) науци социјалног рада, иначе често склоној симплификованим опсервацијама баш у сфери филозофије морала. Протагора у том смислу својим учењем о врлини као главном предмету васпитања отвара мноштво парадигматичних антиципација за фундирање хуманистичке делатности социјалног рада, чија је стожерна парадигма управо то васпитавање, тј, преваспитавање у правцу развоја врлина. Луцидно разобличавајући митолошке симболе

прометејства Протагора у духу свог етичког релативизма задире у саму срж сврховитости социјалног рада сазданог на максималном буђењу и поспешивању људских потенцијала. Са једне стране, Абдерски иницира самоделатне творачко-преображавајуће потенције иманентне сваком човеку као непоновљивом индивидууму, у складу с којима однос према врлини постаје задатак самога човека; у односу на који, он постаје најважнији одговорни делатник и мерило – ковач своје властите судбине. Са друге стране, досезање моралних врлина путем самоусавршавања дијалектичком синтезом претаче се у (човеку иманентно) хумано егзистирање у заједници са другим људима, које се, како Протагора износи, примарно одвија у оквиру породице, школе и државе као практичних израза заједничког живљења од круцијалног значаја за човеково потврђивање као истински моралног бића.

Осим овог васпитавања у врлини Протагорина антрополошко учење зачиње за науку социјалног рада читав низ комплексних питања која су у различитом контексту у овом тексту потенцирана. Ради се о појединим аспектима вођења разговора у пракси социјалног рада, саобразних његовој правремености, рационалности и сврсисходности, као и апсолутно необрађеним начелима у хуманистици социјалног рада, попут жртвовања као нужног услова и мере доброчиног дела, надања, истрајности, упорности и доследности.

В) Снобизам савременог социјалног рада, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2007. бр. 53. стр. 67-85.

Ослобођен мисаоних стереотипија, у овом тексту професор Петричковић разобличава латентну природу тзв. савременог социјалног рада, који се од огромне већине у области, безрезервно и бескритички прихвата као водећа парадигма научног дигнитета ове области. Он децидирано брани тезу да је употреба термина *савремени социјални рад* врло дискутабилна, с обзиром на његову појмовну садржину, тј. семантичко-семиолошке аспекте исте, који уствари указују на најдубљи логички апсурд и нежељене последице те савремености по

теорију и праксу социјалног рада. Кратком термиолошком анализом, аутор сасвим јасно указује на лексичку истородност израза савремено и модерно, који обележавају дијалектички недељив појмовни садржај у чијој бити се налази круто поштовање у тренду успостављених стандарда и вредности, наводних реткости и новина, иза чега стоји уствари принцип олаке поводљивости и сазнајно инфатилног усвајања логички - крајње дискутабилних и често апсурдних садржаја, што маса (квалитативна већина) заступа, боље рећи што јој се наметне као модерно. Ова појава се у науци социјалног рада очитује тако што његове тзв. модерне концепције кроз слепо робовање тренутно актуелним формама, безусловно западају у замке имитације и епигонства, које почивају на шаблону и стереотипу који у одсуству креативно-разборитог стваралаштва представљају плодно тло за бесплодну-вулгарност и баналност кича, који је пролазан и у својој бизарности брзо нестајући. Све то исходује модернизмом који означава одлику модерног да у својој пролазности застарева и умире, при чему се посебно истичу неаутентични имитатори у функцији носиоца илузорних (лажних) новина, у нашем језику означени термином – помодари, кицоши и гиздавци, а у англосанксонском говорном подручју појмљени као снобови за чију култну мимезу модерних трендова тзв. вишег света и вредности, је типично одсуство логичког смисла, што их у њиховој баналности чини телеолошко апсурдним. У том контексту, аутор раскринкава мисаоно бесплодну фикцију доминантну у хуманистици социјалног рада, која не разлучује да време настанка конкретног научног садржаја није, не може и не сме да буде једино мерило његовог данас спроведеног вредновања; наспрам тога, уместо времена (прошлог или садашњег) настанка он инсистира на квалитативној суштини истраживачког садржаја, тј. на квалитету спознате латентности природе појава и плодне примењивости, који одолевају моди у њеној пролазности, имитирању, па самим тим и стерилности, склоности кичу и снобизму. Другим речима, он подвлачи како савремено не треба мерити формалном и илузорном хронологијом, већ самом суштином оличеном управо оним што је

супротно модерном и пролазном, а препознатљивом по томе што захваљујући свом садржају бива у многим временским епохама живо, актуелно, инспиративно и примењиво. Уосталом, то га, упркос прошлости, како јуче, тако и данас, а и сутра можда, ако има клице "савремене прошлости" чини више него савременим и универзално увек важећим.

Г) - Филозофија иморализма Фридриха Ничеа – пут надрастања етике самилости у социјалном раду, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2007. бр. 55. стр. 81-105.

У изворној форми уобличен, овај текст за извориште својих етичких поставки узима контраверзну филозофију иморализма утемељену у песнички уобличеној мисли Фридриха Ничеа. Овај мислилац продире у само језгро историјско-цивилизацијске бити човека као "незрелог бића" на путу сопственог превазилажења и моралног усавршавања кога овај мудрац види у натчовеку и његовим субјективним потенцијалима самоизграђивања. То је та кључна парадигматична вредност која све мислиоце најразличитијих временских епоха и етичких праваца спаја у истородју мисли усмереној ка луцидном открићењу човека и његовом нагађању са егзистенцијалним исходима разрешавања односа битка и требања, оног есенцијалног ткива у етици познатог као "треба да". Преведено на језик социјалног рада, аутор овде отвара значајну филозофско-моралну димензију људске онтологије садржане у производачко-практичкој и стваралачкој енергији људског обитавања, са чијим се различитим аспектима социјални радници свакодневно сусрећу. Натчовек је тај задати идеал који прижељкују и пројектују социјални радници код људи углавном успаваних, и из различитих животних разлога, егзистенцијално спутаних и неоставрених "робова" које треба усмерити и стручно упутити ка њиховим властитим "господарима" тј, њима самима, који су себи уствари у најдубљој суштини једини ближњи!

Д) Епистемолошка површност савремене науке социјалног рада, Годишњак ФПН-а, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, Београд 2007. бр. 1. стр. 386-399.

У овом тексту аутор износи своје становиште о науци социјалног рада (како у нас, тако и у свету) да још увек није ваљано утемељила властиту епистемологију, наспрам чега са позиција тзв. савремености којима уствари доминира модернизам, епигонство и крајња површност,

њој измичу одговори на кључна питања њене опште филозофске парадигме – као стожера теорије сазнања, која се директно одражава на природу предмета истраживања, принципе, методе и вредности. Насупрот савремено-бесплодном тренду, зарад вредног теоријског заснивања, наука социјалног рада би морала да у будућности тежи изградњи филозофског фундуса своје епистемологије, у обзир узимајући делатност социјалног рада у њеној универзалности, којој мора да фигурира одговарајућа мултидисциплинарно заснована теорија и методологија. За разлику од тренутно савремене науке социјалног рада, која се ограничава на – у тексту више пута подвучене - хуманистичке науке, примарно психологију и социологију, њени извори у будућој савремености, морају бити препознати у богатој мисаоно-духовној баштини цивилизацијско-историјског икуства у оквиру древних култура, мудрости народних предања, религијских учења, филозофије и уметничког стваралаштва. Само на тај начин, савремена хуманистика може да се продуктивно епистемолошки фундира, кроз развијање аутентичне гносеологије, онтологије, антропологије, аксиологије, етике и естетике социјалног рада, што је и једини пут надрастања савремено-модернистичке површности.

Ђ) Буквар етичких појмова – футуристичко питање савремене науке социјалног рада, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2008. бр. 58. стр. 61-84.

Предметни садржај овога текста односи се на давање одговора на питање: зашто после пет деценија стручног образовања социјалних радника, још увек наука социјалног рада није у свом корпусу уже стручних дисциплина успела да конституише и развије властиту филозофију морала - етику? Или како су у том периоду социјални радници професионалци могли све до данас да се "баве" крајње сложеним и противуречним моралним феноменима а да нису поседовали ни минимум етичког знања? При том, аутор илуструје форме етичке неписмености изражене, нпр. у нихилистичком потирању било какве потребе за познавањем моралних садржаја од посленика професионалаца у овој области, затим погрешна схватања најосновнијих моралних појмова, кроз чињење логичко-материјалних грешака које исходе елементарним неразлучивањем основних етичких категорија. Поред тога, он наводи и тзв. *ad hoc* квази етичке приступе којих се у складу са принципом спонтанитета и тренутних околности придржавају социјални радници, некада увиђајући морални смисао свог посла, а некада га одбацујући као филозофску апстракцију. С тим

у вези, у овом тексту је постулиран и проблем етичке симплификације свођења разубљене етичке садржине на упрошћену деонтологију заробљену у уске оквире етичких кодекса чија су алфа и омега нормирана правила и дужности професионалног социјалног рада. Као илустрацију посебно поразног лаичког нивоа у стручном одношењу према човековом моралитету у теорији и пракси социјалног рада Петричковић у овом тексту наводи у нас присутан образац да се комплексни етички феномени погрешно вулгаризују и идентификују са баналним преписивањима из западне литературе наводно индикативних примера и њихових квази етичких анализа, које у одсуству епистемолошке заснованости остају на приземном нивоу стерилних фикција и сазнајно безвредне фразеологије.

Е) Васпитне непознанице социјалног рада лишеног педагогије, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2008. бр. 59. стр. 79-99.

Полазећи од схватања да је педагогија као наука о васпитно-образовним процесима давно отворила многа значајна теоријско-методолошка питања за научно фундиран социјални рад и његове педагошке аспекте, а да се према тим питањима посленици ове хуманистичке области крајње симплификовано и нихилистички односе, аутор у овом тексту покушава да сазнајно одгонетне дилему: каква је квалитативна суштина педагошке тематике у коју нужно стручно задиру како теоретичари, тако и практичари социјални радници? Другим речима, овим текстом се отвара проблем епистемолошке нелогичности са дубљим теоријским импликацијама које сежу у саму природу опште филозофске парадигме, предмета, принципа, вредности и метода науке социјалног рада, сагледаних у корелацији са потенцијалним изворима хуманистике социјалног рада, која не би смела да занемари педагогију као драгоцену гносеолошко рудиште. У том контексту у овом тексту се провоцира есенцијална задатост педагогије и њених рефлексивних на универзалну делатност социјалног рада, које се стапају у јединственом мноштву различитих педагошких идеја. У илустративној форми помиње се педагошка поставка пољског педагога Богдана Суходолског оличена у синтези есенције и егзистенције, затим васпитни постулати представника реконструктивистичког правца америчке педагогије Т. Брамелда о стваралаштву и социјалној самореализацији, као и Песталоцијевој идеји о саморазвоју и самоваспитању. У нисци значајних васпитних пројекција нису изостали мисаони продукти и великана попут Николаја

Гавриловича Чернишевског, Јана Амоса Коменског, Колберга, Хербарта, Шпрангера, Алфреда Адлера и Фридриха Хребела.

Ж) Паремиолошки аспекти сиромаштва у социјалном раду, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2008. бр. 60. стр. 41-61.

Овај текст изражава богатство опште филозофске парадигме ауторовог аутентичног приступа у науци социјалног рада, за истраживачки извор узимајући паремиологију (науку о пословицама). Језгровито народно искуство, вековима кристалисано у најразличитијим егзистенцијалним околностима о узроцима, генези, модусима и последицама сиромаштва, творац текста теоријски постулира у хуманистику социјалног рада, који се са овим цивилизацијским проблемом као својим усудом неминовно стручно суочава. Сложеност сиромаштва, његова тежина, однос богатих-моћних и сиромашних-немоћних оличен у њиховој дијалектичкој спрези њихове зависности и доминације, достојанство сиромаша нсупрот понижености, лицемерје имућних према сиромашнима, замеци преображаја и наде у немаштини, само су неки од многих аспеката о којима луцидан народни дух судује и у паремиолошком изразу нуди филозофији социјалног рада на даљу разраду и теоријско-методолошко промишљање, подвлачи аутор у овом тексту.

З) Старозаветна "Књига о Јову" – "нова" етика социјалног рада са депресивним особама, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2009. бр. 62. стр. 25-51.

Негујући епистемолошки постулат о религијским учењима као драгоценом теоријско-филозофском изворишту хуманистике социјалног рада, професор Петричковић у овом тексту у изворном облику даје прилог етичким димензијама специфичног третмана депресивних болесника. Као примарну грађу разматра старозаветну "књигу о Јову" у којој је пре више од две хиљаде година изнет опис човекове душевне патње, која је у савременој психијатрији прихваћена као синдром депресије – афективног поремећаја праћеног израженом тугом, безнадежношћу и безвољношћу, животном омраженошћу, анксиозношћу, несаницом, плачем, склоношћу суициду и сл. Овај древни спис обилује стожерним етичким категоријама, које аутор издваја тумачећи их у контексту социјалног рада, примат дајући етичким појмовима добра и зла, моралној свести и савести, слободи заснованој на слободној вољи и њеним структуралним сегментима

попут циља делања, одлуке о делању делатног чина и последица делања. Осим тога, у тексту се потенцирају и друге етичке категорије од значаја за рад са депресивним људима, као што су морални карактер, морална одговорност, стид, кајање, праштање, однос ближњих према невољнику, значају труда, самоактивитета и коришћењу властитих потенцијала. Филозофија моралног искуства садржана у овом архаичном спису, благотворна је и данас методички примењива у социјалном раду, конкретно кроз поштовање принципа сврховите и рационалне употребе говора, мерења и контролисања изговорених речи, умеће слушања невољника и дубоко смисленог ћутања.

И) Телеолошки аспекти пансофије социјалног рада у школи, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2009. бр. 63. стр. 9-27.

Овај, јединствен текст у нашој науци социјалног рада отвара сложену васпитну природу ове универзалне хуманистичке делатности, фокусирајући њен тоталитет свеопштег развоја у раду са децом школског узраста. Насупрот парцијалном и крајње симплификованом теоријско-методолошком приступу школској деци, препознатљивом у површним покушајима социјалних радника да им "пруже стручне услуге" поводом њихових свакодневних потреба, у први и једини план стављајући социјално угрожену и занемарену децу са проблемима узрокованим породичним конфликтима, сиромаштвом, малолетничком делинквенцијом, насиљем међу вршњацима, токсикоманијом и сл. аутор истиче значај педагошке парадигме *пансофије* – свестраног и вишедимензионалног педагошко-социјалног приступа, иначе апсолутно непознатог теорији и пракси социјалног рада у школи. При том, аутор је свестан апсурда затварања и омеђавања социјалног рада у уске оквири школског нуклеуса (брига о ђачким кухињама, излетима, екскурзијама, школи у природи или организовању акција друштвено корисног рада попут чишћења дворишта, брисања графита и сл.) сагледавајући васпитне аспекте социјалног рада кроз дијалектичку синтезу са пансофијским постулатом перманентно-преображавајућег саморазвоја људског бића. Узимајући за полазиште овога текста плодну педагошку мисао чешког педагога Јана Амоса Коменског, Петричковић истиче његову тезу о универзалности васпитања које се односи на "све у свему", траје целог живота у континуитету, што је нужен услов за "школу досезања зрелости", "мисију", "рад" и "пут" који треба да сличи "мрављем и пчелињем раду". Овако пројектован

социјално-педагошки рад (у складу са родном суштином човека као хумано-задатог бића) противуречи данас актуелном социјалном раду у нас, опхрваном глобалним друштвеним конформизмом, изопаченим системом општих (не)моралних вредности, лицемерјем, утилитаризмом, реформским промашајима, стручним лаицизмом, квази експертским решењима, и осталим залама, као циљ себи постављајући "усавршавање и школовање за животни позив човека". Одатле, аутор и потенцира да осим развијања знања и вештина социјални рад у школама, са позиција човековог хуманитета, би морао да анимира и егзистенцијалну трудољубивост, вољу и љубав према раду, што Коменски установљава у *пампедији* (сегменту пансофије) која почива на педагошким обрасцима који просвећују ум и васпитавају вољу.

Ј) Наука социјалног рада у апсурду ван-аксиолошког вредновања, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2009. бр. 64. стр. 9-30.

У овом, првом озбиљнијем тексту од важности за фондирање још увек непостојеће аксиологије социјалног рада у нас, аутор констатује да епистемолошка неизграђеност узрокује апсурд да се сложенем феномену вредности приступа без елементарног познавања филозофске дисциплине аксиологије која се бави вредностима. Такво квази разматрање категорије вредности почива на позитивистичким основама, лишених аксиолошке парадигме и антрополошког поимања човека, што чини нужан услов за разлучивање саме вредносне есенције. Другим речима исказано, насупрот стерилно-метафизичким спекулацијама мирења са тренутно постојећим, које никада није толико вредно да не би могло бити још вредније, аксиологија социјалног рада, сматра професор Петричковић, мора бити фондирана кроз сазнајну призму самосвести и критичке свести о прикривеној бити фундаменталних (родно-генеричких) вредности практично оваплоћених у радикалним могућностима човека да реализује себе као самосврху, тј. као самосвесно, самоделатно, самоодређујуће, самореализирајуће, слободно биће које поседује могућност општечовечанске аманципације. Нажалост, у нашем друштву, као и у социјалном раду као његовом сегменту, данас доминирају суштаствено другачије антивредности, у широком опсегу – почев од епистемолошких основа теорије и методологије социјалног рада, па све до професионално-људских вредности и моралне карактерологије појединаца. Насупрот будућим пројекцијама превредновања постојећих вредности које се базирају на антрополошком коду задатог

самопреображавања из постојећег, увек лошег у боље, у области социјалног рада у садашњости владају вредносно-комформни стереотипи идеолошког подобија које чува постојећи status quo. То чување тренутно постојећег стања вредности, бескруполозно покушава да подвали и да као праве вредности подметне, сада доминантне – отуђене, изопачене и лажне вредности и њихове носиоце, што спречава дијалектички преображај и превредновање вредносних основа социјалног рада, закључује аутор.

К) Слобода људског самопреображавања – негација милосрђа у социјалном раду, Годишњак ФПН-а, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, Београд 2009. бр. 3. стр. 631-645.

Намера аутора је да у овом тексту отвори врло битну теоријско-филозофску дилему о самој бити универзалне делатности социјалног рада и њеним противуречјима, с обзиром да са једне стране - социјални рад пружа помоћ која собом носи ризик милосрђа, док са друге стране – социјални рад себи за циљ поставља буђење и подстицај индивидуалних људских потенцијала, који су услов егзистенцијалног самопреображавања човека. У том контексту, аутор сматра нужним разоткривање латентне суштине милосрдне помоћи, која, када се распозна доводи у питање телеологију љубави према ближњем, наводне човечности и самарићанског доброчинства у социјалном раду. Добро је познато да невољнике често не чују и не виде они од којих би евентуално стигла помоћ, тако да у пракси свакодневног живљења остају препуштени сами себи, или када их се имућни сете, од њиховог изобиља добију само мали део - понижавајући вишак од изобиља богатих. Поред тога милосрђе ствара осећај сажалења који стигматизује (обележава) и инфериорним чини оног ко је немоћан, бедан и завистан од туђе помоћи, што га и чини објектом сажалења. Ради се о одсуству личног активитета невољног човека, што као последицу повлачи собом немогућност вољно-слободног доношења одлука о модусима властите егзистенције, чиме он запада у незавидно стање рушења самопоштовања као суште супротности истинске људскости, коју за циљ себи поставља социјални рад. Превазилажење не-слободе и отуђености ове врсте су прави изазови за социјални рад, чија је мера истинске хуманости – негирање милосрђа, кроз буђење и анимацију личних потенцијала (ма какви и колики да су) сваког људског бића коме је из најразличитијих разлога, условљених животним неприликама, неопходна стручна помоћ. Само сопственим напорима кроз самопомоћ која поседује квалитет самопреображавања,

човек као свесно-делатно биће има прилику да самоодговорно твори и обликује личну егзистенцију, чиме од зависног роба који исчекује туђу милостињу, постаје сопствени, у само-стваралаштву и само-реконструкцији ослобођени господар. Практично потврђена само-оствареност, коју као кључну парадигму себи налаже универзална делатност социјалног рада, ваљан је разлог за историјско-цивилизацијски идеал човековог моралног усавршавања у сопственој људскости, којим се он само-надраста као засебно индивидуално биће привилеговано да своје хумано творачко оплемењавање алтруистички шири на сваколики тоталитет хуманог битисања.

Л) - Бивствујућа аскеза социјалног рада у учењу Ериха Фрома, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2010. бр. 65. стр. 18-38.

У овом тексту аутор се инспирише плодном филозофском мишљу Ериха Фрома која сеже у онтолошке тајне човекове родне суштине, разборитим двојењем имања и битка у њиховој дијалектичкој супротстављености, иначе у потпуности неистражене у хуманистици социјалног рада. Овим путем се отвара за хуманистику социјалног рада сет фундаменталних питања човековог тоталитета и њему иманентне егзистенцијалне телеологије, са чијим се најразличитијим аспектима, углавном да их нису свесни, свакодневно практично сусрећу социјални радници. С тим у вези, социјални рад (од спонтаног до професионалног) представља специфичну врсту бивствујуће аскезе (самоодрицања) у чијим су се историјско-цивилизацијским коренима усталила начела делатног самостваралаштва, међуљудског дељења, заједништва, узајамности, солидарности и љубави као стожерне основе егзистенцијалног смисла и радости.

Љ) Превентивне апорије алкохолизма у социјалном раду, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2010. бр. 67. стр. 11-31.

Ни после пет деценија развоја, наука социјалног рада у нас није успела да изгради ваљану епистомолошко-филозофску парадигму, што најнепосредније исходи неразвијеношћу многих елементарних питања, практично препознатих и на примеру превентиве алкохолизма којим се саобразно својој стручној компетенцији баве социјални радници. Занемарујући комплексну природу превенције алкохолизма, примарно из домена социјалног групног рада којим се углавном баве лекари психијатри, осим медицинско-психијатријског аспекта, све остале

димензије овог раширеног друштвеног зла (сазнајне, вредносне, васпитне, обичајне, културне, моралне, естетске и многе друге дубоко социјално-егзистенцијалне) остају ван истраживачког домашаја. За разлику од тога, једини целисходни приступ превентиви у социјалном раду јесте њено мултидисциплинарно разматрање у форми дијалектичког тоталитета, засновано на мноштву теоријских извора, до сада апсолутно неискоришћених. Захваљујући синергији њиховог сазнајног искуства хуманистика социјалног рада се мора (зарад сопствене аутентике) нужно позабавити вредносним преиспитивањем квази-научних "новина", постулирајући аутентичну *футурологију* која подразумева теоријско сазревање (операционално-технички-упутствених) методика социјалног рада у епистемолошки-научно утемељене методологије.

М) Цивилизацијска злоупотреба помоћи као казне у институционалном социјалном раду, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2010. бр. 68. стр. 49-64.

У овом тексту, аутор брани тезу да се током читаве историје цивилизације нужно у друштвеном контексту успоставља однос између носиоца власти, који управљају расположивим материјалним ресурсима и политичком моћи, и потчињених и зависних људи, који су принуђени да се за елементарно задовољавање егзистенцијалних потреба ослањају на државно организовану помоћ. Латентна природа те помоћи је милосрдно-лицемерна, јер у бити представља перфидни облик кажњавања немоћних, кроз контролу и очување постојећег друштвеног поретка чија бит неправедности их и чини таквим. У том смислу, и институционални социјални рад је у служби заштите интереса владајућих државних структура и њихове економске доминације, пошто као социјални агенти и чувари врше интеграцију "асоцијалних" у постојеће вредносне норме дубоко дехуманизованог и социјално неправедног друштва.

Н) Етичка каузалност синдрома професионалног изгарања и слободне воље у социјалном раду, Годишњак ФПН-а, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, Београд 2010. бр. 4. стр. 395-413

Аутор у овом тексту отвара питање стресних последица крајње комплексног, напорног и одговорног посла који обављају социјални радници, при пружању најразличитијих врста помоћи и подршке

егзистенцијално угроженим слојевима становништва погођеног многим залама свакодневног живота попут токсикоманије, породичних проблема, сиромаштва, инвалидности, старења, болести и њима сродних недаћа које спутавају егзистенцијални развој и напредак човека. Супротстављајући се увреженом конвенционалном (само из угла психологије и делимично медицине) третирању овог проблема *професионалног засићења*, кога прати губљење радне мотивације, стручна бесмисленост и незнање, професор Петричковић увиђа изразити значај његових етичких димензија за које сматра да представљају уствари сам *conditio sine qua non* синдрома изгарања у социјалном раду. С тим у вези, овај текст отвара могућност етичког приступа овој сложеној и неистраженој материји науке социјалног рада, тумачећи га у каузалитету са слободном вољом као фундаменталном етичком категоријом, од чијег васпитавања и култивисане примене непосредно зависи етиологија и последице професионалног синдрома изгарања социјалних радника. Будућност даљег истраживања ове проблематике слободну вољу пројектује у правцу теоријско-филозофског апсолвирања реално постојећих, а у науци социјалног рада неистражених принципа, попут константне борбености, упорности, истрајности, посвећења, наде, вере и пожртвовања. Тим пре, јер ова животна начела иманентна пракси социјалног рада, представљају стожер будућности као задате утопије, са којом се као стручним изазовом свакодневно суочавају социјални радници, од чијег мотива надајуће истрајности пресудно зависи радост професионалног потврђивања или пораз немоћног сагоревања, закључује аутор.

Њ) - Сиромаштво у функцији егзистенцијалне отуђености

становништва Србије, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2011. бр. 69. стр. 33-45.

Истраживачко интересовање аутора у овом тексту усмерено је ка сложеној друштвеној појави сиромаштва, оличеној у немогућности задовољавања минимума егзистенцијалних потреба, конкретно становништва Србије, што за последицу има свакодневно људско отуђивање-алијенацију. Сиромаштво се као индикатор егзистенцијалног удаљавања човека од властите родне суштине, може довести у везу са немогућностима реализације његове свакодневне потребитости, у широком распону од елементарне потребе за радом, као основом за практиковање стваралачких потенцијала, преко редукције примарних биолошких потреба за исхраном, становањем и

одевањем, па све до од човекове бити отуђених вредносно-културних потреба. Као слободно биће, коме је потенцијално дата могућност сопствене, ка будућности задате самопројекције и константног егзистенцијалног преображавања, сиромаштвом заробљен човек отуђује се као сурогат властитој природи која не трпи оквира голог преживљавања, постајући тако неостварени роб, у сваком аспект своје родности: биолошком, социјалном, психичком, моралном, вредносном, културном и естетском. Посебно обесхрабрујуће делује чињеница да је сиромаштво у српском друштву праћено екстремно израженом социјалном неправдом, која се од стране политичких моћника (носиоца власти) толерише, при чему изостаје озбиљно законски установљена институционална одговорност према огромном проценту сиромашног становништва. Упркос свести о тежини промене постојећег стања у изразито сиромашном српском друштву које се непосредно одражава на егзистенцијалну отуђеност његових припадника, са позиција филозофске антропологије, аутор закључује да, како само људи стварају историјско-цивилизацијске услове свог отуђења, такође, само они се могу мирити са тим истим условима, или их пак мењати.

О) Етичке парадигме социјалног рада у хришћанском учењу патристике и схоластике, Социјална мисао, часопис за теорију и критику социјалних идеја и праксе, Београд, 2011. бр. 69. стр. 63-79.

Предметни садржај овога текста усредсређен је на два сегмента средњовековне филозофије - *патристику* и *схоластику*, прецизније речено на њихове рудиментарне етичке постулате својствене универзалној делатности социјалног рада. Упркос својој теолошкој заснованости и езотеричној терминологији, овај извор хуманистици социјалног рада дарује обиље себи својствених одговора на сва четири фундаментална питања етике: питање сврхе (циљева и смисла) морала, његових извора, начина успостављања морала и његових делатних облика. У том контексту антиципирају се основе парадигматичних образаца: идеја добра и зла, морална свест као основа моралне спознаје и расуђивања, морална одговорност, морални чин – делање, морално преиспитивање и савест, слобода, слободна воља, љубав, вера, нада, правичност, трпљење у патњи, стидљивост, умереност, чедност, часност, срећа, кајање, праштање, морално усавршавање и сл. Озбиљнијом епистемолошком разрадом наведених појмовно-категоријалних сегмената овог филозофског извора, наука социјалног рада би, могла да његове искуствене обрасце имплементира у свој теоријско-практични фондус, сматра професор Петричковић.

ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу прегледа и анализе публикованих научних радова и осталих научних активности проф. др Милана Петричковића које је реализовао у периоду од избора у звање ванредног професора до данас, комисија је закључила да је кандидат показао изузетан дар за бављење круцијалним питањима из сфере мултидисциплинарно засноване научне области теорије и методологије социјалног рада. Као директни наставак аутентичног постулирања *Теорије социјалног рада* препознатљивог у ширем контексту научно-јавног мњења, др Милан Петричковић је у нашој науци епистемолошки фундирао и *Етику социјалног рада*. С тим у вези, нужно је напоменути да и у светским оквирима ова област филозофије морала у социјалном раду носи усуд сазнајне површности, што истиче значај истраживачких резултата проф. Петричковића који богату грађу историје етике успешно у изворној форми имплементира у теоријско-методолошки нуклеус социјалног рада. Наиме, он у својој књизи под насловом Етика (епистемолошки замеци филозофије морала) по први пут прецизно дефинише узроке и последице одсуства развијене етике у науци социјалног рада, затим полазна питања од значаја за њено конституисање, теоријско-сазнајне изворе, појмовно-категоријални апарат, предмет истраживања, чиме твори општу филозофску парадигму ове дисциплине, с којом у складу се једино ваљано може одговорити на она елементарна етичка питања у континуитету постављана у историји филозофије: око сврха и принципа морала, извора морала, начина његовог успостављања и практиковања.

Научни допринос хуманистици социјалног рада професор Петричковић потврђује и обиљем својих изворних научних чланака како у нашим, тако и иностраним научно верификованим публикацијама (часописима и зборницима) у оквиру којих он показује теоријско-истраживачку зрелост и инвенцију критичког преиспитивања у потрази за епистемолошко ваљаним одговорима на "најсавременија" питања данас актуелног социјалног рада, пуног суштинских недоумица и недоречености.

Комисија је сагледала и педагошко искуство и непосредни рад са студентима (високо оцењен од самих студената) у свим облицима (од основних до докторских студија) наставно-образовних и васпитних активности ванредног професора Петричковића од 1992.

године стицано на Факултету политичких наука у Београду, а од 2003. године и на Филозофском факултету у Бања Луци и на Филозофском факултету у Косовској Митровици, као и на Факултету политичких наука у Подгорици. Резултат предавачких активности ове врсте је издвајање и развој (из богатог предметног садржаја *Теорије социјалног рада*, као матичне дисциплине, у складу са болоњском декларацијом и образовним реформама) научних дисциплина попут *Етике социјалног рада*, *Социјалног рада са породицом* и *Социјалног рада са маргиналним групама*, чијем научном дигнитету и аутентичности је професор Петричковић дао значајан допринос.

Поред тога, кандидат је у периоду од избора у звање ванредног професора остварио и друге активности блиске материји теоријско-филозофског фундаирања социјалног рада, с чим у вези издвајамо његово учешће у више научних пројеката, активно учешће на међународним и домаћим научним и стручним скуповима, округлим столовима, стручним дискусијама и когресима, као и његово одржавање јавних предавања, промовисање књига, писање рецензија и њихово писмено приказивање. Научна изворност и ангажовање у овој области препоручили су га и за члана редакција и уређивачких одбора научних часописа.

На основу свега изнетог, комисија са задовољством једногласно доноси следећи

З А К Љ У Ч А К

Кандидат ванредни проф. др Милан Петричковић испуњава све законом предвиђене услове са којима у складу се и предлаже Изборном већу Факултета политичких наука у Београду да га изабере у звање редовног професора за научну област Теорије и методологије социјалног рада на следећим дисциплинама: *Теорији социјалног рада, Етици социјалног рада и Социјалном раду са породицом.*

Београд, новембар, 2011. године

Потписи
Чланова комисије

Др Ив Растимир Недељковић, редовни професор, УБ-ФПН

Др Мира Лакићевић, редовни професор, УБ-ФПН

Др Драгослав Кочовић, редовни професор, УБ-ФПН